

Warszawa, 05.01.2024

dr hab., prof. Uniwersytetu SWPS, Piotr Majewski
Uniwersytet SWPS
Instytut Nauk Humanistycznych
Ul. Chodakowska 19/31, 03-815 Warszawa
pmajewski@swps.edu.pl

Recenzja raportu badawczego „Who is smiling? Łańcuchy produkcji sektora muzyki w Polsce”, opracowanego przez Zespół Badawczy pod kierunkiem prof. Doroty Ilczuk.

Recenzowany raport badawczy „Who is smiling? Łańcuchy produkcji sektora muzyki w Polsce” to kolejny, zasługujący na uwagę, efekt prac realizowanych przez Centrum Badań nad Gospodarką Kreatywną Uniwersytetu SWPS, które kierowane jest przez profesor Dorotę Ilczuk. Celem badania, którego wynikiem jest tenże raport, było rozpoznanie mechanizmów funkcjonowania polskiego sektora muzyki poprzez analizę sposobów, w jaki jest on postrzegany, oceniany i interpretowany przez różne kategorie zawodowe osób w nim pracujących.

Na początku recenzji trzeba podkreślić, że raport „Who is smiling...” cechuje się klarownością i precyzją wywodu, jasnym językiem – nie ma w nim niepotrzebnego żargonu – a także napisany jest wartkim stylem. Dzięki temu czyta się go doskonale i z przyjemnością. Zawodowi naukowcy przyzwyczajeni do suchych jak kurz opasłych tomów znajdą w tej lekturze miłą odmianę. Choćby już z wyżej wymienionych powodów, raport może zyskać również odbiorców i odbiorczynie poza wąskim gronem profesjonalnych badaczy i badaczek, i z całą pewnością powinien trafić do szerszej publiczności.

Raport to wieloaspektowe studium, które pogłębia i systematyzuje naszą wiedzę na temat mechanizmów funkcjonowania rynku muzycznego w Polsce, w tym zwłaszcza rynku muzyki popularnej. Układ raportu, składający się z czterech rozdziałów podzielonych na mniejsze części, jest przejrzysty i konsekwentny. Wchodzące w jego skład rozdziały, których treści nie ma tu sensu referować, tworząc koherentną całość, dzięki czemu stanowi on bardzo spójną i logiczną pod względem kompozycyjnym strukturę.

Teoretyczne rozważania zaproponowane przez autorki i autorów raportu świadczą o znajomości i zrozumieniu najważniejszych dla jego zaplecza teoretycznego problemów badawczych, a także roli, jaką odgrywa teoria w szeroko pojętych badaniach społecznych. Jednocześnie trzeba podkreślić, że teoria nie pełni w raporcie funkcji zbędnego erudycyjnego ornamentu, lecz stanowi jego integralną część, ukierunkowując przedstawione w nim analizy i wnioski, które jednocześnie konsekwentnie trzymają się wyznaczonych teoretycznych ram. Z kolei część empiryczna raportu to nie tyle ilustracja ogólnych mechanizmów znanych z literatury przedmiotu, ile szczegółowe studium zawierające wiele nowych obserwacji i analiz, które wydają się wartościowe nie tylko w kontekście polskiego rynku muzycznego, ale rynku muzycznego w szeroko rozumianej Europie Środkowo-Wschodniej. Trudno tym analizom coś zarzucić, przeciwnie, świadczą one o wysokich umiejętnościach analitycznych i zmyśle obserwacyjnym autorek i autorów raportu oraz właściwie dobranej i zastosowanej metodologii badawczej. I właśnie w kontekście metodologii badawczej, w ramach której realizowane były badania, trzeba zauważyć, że zespół badawczy przedstawił w sposób wyczerpujący i szczegółowy przebieg realizacji badań oraz opisał metody analizy uzyskanych podczas nich danych. Zgodnie z koncepcją triangulacji stosowaną w badaniach społecznych, w badaniach będących podstawą raportu „Who is smiling...” wykorzystano kilka technik badawczych, a więc m.in. analizę danych zastanych (*desk research*), studia przypadku, obserwację uczestniczącą, a także indywidualne wywiady pogłębione.

Podsumowując, przedstawiony do recenzji raport badawczy „Who is smiling? Łańcuchy produkcji sektora muzyki w Polsce” ma jasne określone cele badawcze, odpowiednio dobrane metody badawcze, a także solidne podstawy teoretyczne. Raport dotyczy również ważnej poznawczo problematyki, która nie doczekała się jeszcze, przynajmniej w Polsce, systematycznych badań. Na uwagę i pochwałę zasługuje przede wszystkim klarowny język, przemyślane i spójne założenia teoretyczne oraz sposób analizy zebranego materiału i płynące stąd wnioski.